

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради КЗВО
«Рівненська медична академія»,
протокол від 26.06.2019 № 8

наказом КЗВО «Рівненська медична
академія» від 04.07.2019 № 176 ос/к

Директор КЗВО «Рівненська медична
академія»

Р.О.Сабадишин

зарєєстровано юридичним відділом
04.07.2019 за № 28

ПОЛОЖЕННЯ

**щодо протидії булінгу (цькуванню) у комунальному
закладі вищої освіти «Рівненська медична академія»
Рівненської обласної ради**

Рівне – 2019

1. Загальні положення

1.1 Це Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) у комунальному закладі вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради (далі – Положення) регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу у комунальному закладі вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради (далі – Академія) та розроблене у відповідності до документів, перелічених в додатку 1.

1.2 Основною метою щодо протидії булінгу є соціально-психологічне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу; формування негативного ставлення до булінгу; захист психологічного здоров'я і соціального добробуту усіх його учасників: здобувачів вищої освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників.

1.3 Головними завданнями роботи з протидії булінгу є ознайомлення здобувачів вищої освіти з поняттям булінгу, його видами та проявами; навчання конструктивним формам спілкування, поведінкових реакцій; зняття деструктивних елементів у поведінці; об'єктивне вирішення конфліктних ситуацій; усвідомлення і прийняття відмінностей; розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю; формування навичок саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності у контактах студентів з навколишнім світом; підвищення рівня самосвідомості студентів, встановлення зв'язку із власним внутрішнім «Я» та один з одним; вміння вільно виражати почуття.

2. Форми та ознаки булінгу

2.1 Виходячи із практичних спостережень, визначено такі форми булінгу:

- фізичний булінг - умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень, різного виду знущання, образливі жести або дії, пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), фізичні приниження та інше;

- сексуальний булінг є підвидом фізичного та означає дії сексуального характеру. Його важко розпізнати, тому що жертва сексуального булінгу панічно боїться розповісти про це дорослим, замикається у собі, постійно плаче на самоті, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спроби суїциду;

- психологічний булінг - насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість жертви. До цієї форми можна віднести:

- вербальний булінг: образливе ім'я, з яким постійно звертаються до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування, залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу;

- кібербулінг - новітній спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, який включає: приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету.

2.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;

- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

3. Основні напрями профілактики та функції протидії булінгу

3.1. Цькування дітей з боку однолітків, так званий булінг, сьогодні одна з найбільш поширених проблем освітніх організацій, яка істотно збільшує ризик суїциду серед молоді; призводить до ескалації агресії і насильства в колективі, зниження успішності, емоційних і невротичних проблем. Профілактика булінгу передбачає роботу за такими напрямками:

- ознайомлення науково-педагогічного складу з особливостями поширення масових негативних явищ серед здобувачів вищої освіти та загальноприйнятими у світі поняттями «булінг», «третирування», «цькування» з огляду на розуміння проблеми насильства над дітьми та його видами (висвітлення матеріалів на засіданнях кафедри, кураторських годинах);

- просвітницька робота фахівців соціально-психологічної служби серед молоді щодо попередження насильства з використанням основних форм просвітницької роботи, а саме: лекцій, круглих столів, бесід, диспутів, годин відкритих думок, кінолекторії, організації конкурсів, акцій, зустрічі, з працівниками правоохоронних органів; функціонування консультативних пунктів практичного психолога, соціального педагога;

- формування правосвідомості і правової поведінки студентів, відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості здобувачів вищої освіти, створення умов для самореалізації особистості;

- формування у працівників і батьків навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці дітей із метою формування умінь виокремлювати існуючу проблему;

- створення в Академії умов недопущення булінгу та відповідного середовища в освітній установі для профілактики та боротьби з негативними соціально-педагогічними наслідками цього явища;

- зміцнення захисних сил особистості та організму в протистоянні цькуванню як для умовно здорових студентів, так і для тих, які вже мають соматичну або психічну патологію;

- проведення бесід зі здобувачами вищої освіти з метою профілактики булінгу, виступи провідних спеціалістів у системі профілактичної роботи щодо подолання різноманітних форм агресивної поведінки серед підлітків.

3.2 Основними функціями щодо протидії булінгу є:

- діагностика - соціальне і психологічне вивчення здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників, груп і колективів, моніторинг соціальних процесів та психічного розвитку окремих студентів, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;

- корекція - здійснення психолого-педагогічних заходів із метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки;

- реабілітація - надання психолого-педагогічної і соціальної допомоги студентам, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання у академії та соціального середовища;

- профілактика - своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості, аморального способу життя та ін.;

- психологічна просвіта - підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу - здобувачів вищої освіти, викладачів, співробітників.

3.3. Виховання студентської молоді здійснюють відповідно до принципів гуманності, системності, наступності, природо-відповідності та зв'язку з реальним життям.

4. Технології реагування працівників Академії на виявлені або встановлені факти булінгу

4.1. Якщо науково-педагогічний або інший працівник закладу освіти став свідком булінгу, то він має повідомити керівника закладу освіти незалежно від того, чи покаржилась йому жертва булінгу чи ні.

4.2. Після отримання звернення дитини, відповідна особа або орган інформує керівника Академії у письмовій формі про випадок булінгу.

4.3. Керівник закладу освіти розглядає таке звернення та з'ясовує усі обставини булінгу. Надалі він скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу та окреслює подальші дії. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то очільник закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

4.4 До складу такої комісії можуть входити педагоги, практичний психолог, соціальний педагог, батьки постраждалого та «булера», керівництво закладу та інші зацікавлені особи.

4.5 У разі якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України. Але за будь-якого рішення комісії керівник закладу забезпечує психологічну підтримку усім учасникам випадку.

5. Прикінцеві положення

5.1. Всі зміни та доповнення до даного положення вносяться за погодженням із вченою радою Академії шляхом видання наказу керівника закладу вищої освіти про внесення змін або затвердження нової редакції.

5.2. По затвердженні нової редакції Положення, попереднє втрачає чинність.

Погоджено:

Заступник директора

В.І.Баб'як

Начальник юридичного відділу

Н.В.Карпюк

Заступник директора коледжу

С.Є.Бухальська

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ПИТАННЯ ЩОДО ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

1. Конституція України
2. Закон України «Про освіту»
3. Закон «Про вищу освіту»
4. Закон України “Про фахову передвищу освіту”
5. Закон України від 18.12.2018 р № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»
6. Конвенція ООН про права дитини (ратифіковано 27 лютого 1991 року).
7. Конвенція про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці № 182 Міжнародної організації праці (ратифіковано 5 жовтня 2000 року).
8. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (ратифіковано 20 червня 2012 року).
9. Рекомендація CM/Rec (2009) 10 Комітету міністрів Ради Європи про викоренення всіх форм насильства щодо дітей.
10. Сімейний Кодекс України.
11. Кримінальний процесуальний Кодекс України.
12. Кримінально-виконавчий Кодекс України.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
14. Закон України від 24 січня 1995 року №20/95 — ВР «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» (зі змінами)
15. Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III «Про охорону дитинства» (зі змінами).
16. Закон України від 7 грудня 2017 року №2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству.
17. Спільний наказ Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 19 серпня 2014 року №564/836/945/577 «Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2014 року за № 1105/25882.
18. Спільний наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ України від 7 вересня 2009 року №3131/386 «Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї».
19. Лист Міністерства освіти і науки України 18.05.2018 № 1/11-5480 «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству».